	Organisatie	Opmerking	Reactie gemeenten Leidse regio	Gewijzigd in de notitie?
1	**WMO adviesraad Zoeterwoude**	Wat als een leerkracht, sporttrainer iets opmerkt?	Zij kunnen in eerste instantie advies vragen bij de gemeentelijke toegang. Voor een leerkracht geldt dat er indien nodig een professional van de gemeentelijke toegang aanwezig kan zijn op school. Voor ernstige zaken geldt de Wet verplichte meldcode. De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bepaalt dat organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren in de sectoren onderwijs, gezondheidszorg, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, sport, jeugdhulp en justitie een meldcode voor (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling moeten hebben én het gebruik ervan moeten bevorderen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
2		Op welke manier wordt de samenwerking tussen profs bevorderd?	Dit beogen wij op verschillende manieren. Naast het vertrouwen dat professionals samenwerking ook van belang vinden om de in de opdracht gestelde resultaten te behalen, worden onder andere aan de onderlinge samenwerking eisen gesteld in de opdracht. Hier kunnen we (lokaal) op sturen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
3		Wat wordt bedoeld met contra-indicatie? Tegengesteld advies of diagnose van verschillenden profs?	Met contra indicatie dat een jeugdige 2 indicaties heeft bijvoorbeeld Verslaving en Lichtverstandelijk beperkt (LVB) hierdoor kan het mogelijk zijn dat deze jongere tussen wal en schip valt. Dit willen wij voorkomen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
4		De opmerkingen op blz. 7 onder kopjes Samenwerking en Opdrachtgeverschap zijn nogal serieus. Wat wordt er gedaan ter verbetering. Er wordt o.a. ‘meer sturing’ gevraagd, komt die ook? Hoe dan?	We gaan werken met een duidelijke opdracht zowel aan de gemeentelijke toegang als aan het zorglandschap. We gaan hierdoor anders dan voorheen en meer	Tekst uit de reactie is toegevoegd aan 1.5 conclusie.

			lokaal sturen op deze opdrachten.	
5		Er wordt (bij Conclusies) weer eens gesproken over efficiëntere route. Ik wacht op effectievere route. Spreekt bepaalde houding uit.	We beogen beide. Als je effectief te werk gaat dan handel je op zodanige wijze dat het gewenste resultaat behaald wordt. Ga je efficiënt te werk dan verspil je geen tijd maar gaat op de handigste manier op het doel af. Effectief betreft het eindresultaat, efficiënt is de methode waarmee je daar komt.	Effectief is toegevoegd in te tekst.
6		Combinatie van 'regie aan het gezin' en het gevoelde gebrek aan sturing lijkt tegenstrijdig . Hoe gaat dat?	Ouders zijn in eerste instantie altijd verantwoordelijk voor het opvoeden van hun kinderen. Zij hebben daarin de regie. De ondersteuning van de professional moet (indien mogelijk) altijd gericht zijn om de regie bij de ouders terug te leggen. In dit geval is regie het regie hebben over hun eigen leven of het hebben van eigen kracht ook in het hulpverleningstraject. Hiernaast kan het zijn dat door de aard van het vraagstuk bijvoorbeeld door complexiteit, dat in het kader van 1 gezin 1 plan 1 regisseur iemand anders dan het gezin zelf de regie overneemt. Zodat het proces van de hulpverlening in kaart blijft en overzichtelijk is. Wij zijn van mening dat deze rol het beste bij de gemeentelijke toegang kan worden belegd.	We gaan de tekst over regie iets aanpassen in de tekst.
7		Werkt de nagestreefde ontschotting van geldpotjes?	Ontschotting is heel belangrijk in het gehele sociale domein dat onderschrijven wij ook. De opgave van ontschotting ligt breder dan jeugd. Immers je hebt andere domeinen nodig om te ontschotten. We doen het nu nog onvoldoende. Het is een opgave voor iedere gemeente lokaal.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
8		In par 5.1 wordt gesproken over 'accountgesprekken' met leveranciers. Wat houdt dat in? Worden die gehouden en hebben ze effect?	Door duidelijke concrete afspraken te maken in de opdracht kunnen we lokaal sturen op de resultaten die we afspreken met de gemeentelijke toegang. De resultaten zullen	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

			onderwerp van gesprek worden tijdens de accountgesprekken. Nu vinden deze gesprekken op het niveau van Holland Rijnland plaats. Ook voor de gemeentelijke toegang. We zullen na de aanbesteding ervaren welk effect de gesprekken zullen hebben.	
9		Par 5.2 hoe verhoudt zich 'onderlinge samenwerking en vertrouwen' tot het feit, dat er sprake is van commerciële instellingen?	Wij hebben in onze visie vastgesteld dat we gaan werken in partnerschap. Hierbij hoort onderling vertrouwen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
10		Ook in 5.2. Er wordt gesproken over lagere administratieve lasten. Administratie biedt zowel specificatie bij afrekenen als informatie voor evaluatie van beleid. Goede afstemming is dus nodig. Mogelijke oplossingen: minder specifieke informatie of meer ict.	Dank voor de suggestie. We zullen dit meenemen in de gesprekken.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
11		Hoe wordt de inkoop van zorg afgestemd op de vermoedelijke vraag? Rekening houdend met veranderende omgeving.	We zijn bezig met het opstellen van het programmaplan voor het zorgaanbod. Dit zal hierin aan de orde komen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
12		Blz. 5, alinea 1: Het AKJ voert het onafhankelijke vertrouwenswerk voor de jeugdwet uit, maar heeft geen cliëntondersteuners in dienst. Waar komt de cliëntondersteuner dan vandaan?	De onafhankelijke cliëntondersteuner wordt nu bekostigd uit het WMO budget. Op dit moment is deze taak (voor de Leidse regio) belegd bij MEE.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
13		Blz. 5, alinea 2: Hoe weet een cliënt dat hij gebruik kan maken van een ondersteuner op het moment dat er wordt gezocht naar hulp? Hoort hij dat via school/huisarts/JGT?	Hierover wordt informatie gegeven op de website en de betreffende professional kan de cliënt hierop wijzen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
14		Blz. 6, alinea 1: een huisarts kan dus niet door het JGT, c.q. de gemeente, gedwongen worden om te verwijzen naar de gemeentelijke toegang i.p.v. directe hulp. Hoe staan de huisartsen hierin? Staan zij ervoor open om cliënten door te verwijzen naar de gemeentelijke toegang? Of willen zij liever direct doorverwijzen naar de jeugdhulp. Zoja, hoe krijg je ze dan zover om dat niet te doen? Kunnen daar afspraken over worden gemaakt?	Dat is verschillend per huisarts. Zij hebben een recht in de wet om rechtstreeks door te verwijzen. We beogend daar het inzetten van iemand vanuit de gemeentelijke toegang bijvoorbeeld als Praktijkondersteuner Jeugd (POJ), of gebruikmaken van de bestaande Praktijkondersteuner Huisarts (POH'er) bij de huisarts om de relatie met de gemeentelijke toegang en de samenwerking te bevorderen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
15		Blz. 8, onderaan: de professionals ondersteunen elke (kwetsbare) jongere met het voorbereiden o de	Vanuit de gemeentelijke toegang zal dit in principe gaan om jongeren die al in de	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		overgang naar meerderjarigheid. Welke jongeren komen hiervoor in aanmerking? Kinderen die op dat moment hulpverlening ontvangen of ook kinderen die al eerder hulpverlening hebben ontvangen? Gaan de professionals dan actief op zoek naar deze jongeren of wachten ze af of deze jongeren zich melden? Wanneer hebben we het over kwetsbare jongeren?	hulpverlening zitten. In overleg met het CJG, het lokale wijkteam of het welzijnswerk kan dit eveneens gedaan worden vanuit preventief oogpunt.	
16		Blz. 11, punt 8: over welke specialistische hulp gaat het hier?	We willen meer vormen van collectieve jeugdhulp inzetten op scholen. Met collectieve jeugdhulp bedoelen we niet op individu zoals nu vaak gebeurt maar voor een groep. Bijvoorbeeld van meerdere shadows in een klas naar één shadow voor meerdere kinderen in een klas.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
17		Blz. 12, punt 10: wanneer spreekt men over thuiszitters: alleen de kinderen die langer dan 3 maanden thuis zitten op het moment van peilen?	De toegang neemt deel aan multidisciplinair overleg met het RBL en onderwijs over leerlingen die langer dan vier weken aaneengesloten niet naar school gaan.	Deze tekst wordt toegevoegd aan hoofdstuk 4, onder het kopje onderwijs. (zie ook tekst bij reactie RBL)
18		Blz. 12, punt 12: een voorwaarde voor de vindbaarheid is dat de maatschappelijke partners (en ik denk hier vooral aan clubs) weten dat er een gemeentelijke toegang is. Is iedereen daarvan op de hoogte?	Op dit moment wordt de gemeentelijke toegang uitgevoerd door de coöperatie JGT. Een onderdeel van de nieuwe opdracht is dat de partij die de aanbesteding wint zich lokaal, subregionaal en regionaal op de kaart zet.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
19		Blz. 16, punt 9b: fijn dat de professional van de gemeentelijke toegang bij complexe gezinnen de regierol op zich gaat nemen! Is men het daarmee eens bij het JGT? Of kan hierover nog onderhandeld worden bij de aanbesteding?	Nu valt dit nog niet in de opdracht van het JGT. Dit is juist één van de onderdelen die wij in de opdracht aan de gemeentelijke toegang gaan opnemen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
20		Blz. 18, onderaan: is de POH een onderdeel van de gemeentelijke toegang en kan deze ook doorverwijzen naar de jeugdzorg?	Dat hangt af van de keuze waar de PO gepositioneerd zal worden. Dat is per gemeente verschillend en wellicht ook per huisartsenpraktijk. Op dit moment zijn er pilots of gaan er pilots starten om te onderzoeken wat de lokale behoefte is. Als professional in de gemeentelijke toegang word je door de gemeente gemandateerd	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

			om door te verwijzen. Dit is nu ook al zo.	
21		Blz 19, 1e alinea: hoeveel tijd gaat er zitten in het samenwerken met de scholen? Hoe gaat de gemeentelijke toegang b.v. signaleren? Is zij of hij aanwezig bij leerlingbesprekingen? Of is er regelmatig overleg en zo ja, hoe vaak en met wie dan? Geldt dat ook voor de kinderopvang? Hoe wordt deze samenwerking concreet ingevuld.	Wij willen de hoeveelheid tijd nog niet op voorhand vastleggen. Dit kan per school en per gemeente verschillen. Hoe dit er uit zal gaan zien zal in overleg met de partij die de opdracht zal gaan uitvoeren worden ingevuld naar de lokale behoefte. Dit document schets de kaders.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
22		Blz. 20, 3e alinea: hoe vaak vinden er accountgesprekken plaats? Wat is het minimum per jaar?	Hierover gaan we met de partij in overleg.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
23		Blz. 21, punt2: stabiliteit: hoe gaat de gemeente langdurige relaties aan, terwijl over 4 jaar weer opnieuw moet worden aanbesteed. Is het de intentie om bijvoorbeeld door te gaan met de samenwerking met de JGT's. Of moet met een nieuwe partij weer opnieuw het wiel worden uitgevonden? Is het JGT bereid om zich aan te passen aan de nieuwe kaders die de gemeenten stellen?	Bij een aanbesteding geldt dat er ook andere partijen dan de huidige coöperatie JGT de opdracht kan krijgen. In het contract zal een optie tot verlengen worden toegevoegd. Iedere partij die meedoet aan de aanbesteding zal akkoord moeten gaan met de opdracht.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
24		Blz. 24, 4e alinea: de hoop is dat met de nieuwe kaders de verschillen in rol- en taakopvatting bij de JGT's worden verkleind!	Daar waar de toegang in de Leidse regio een eenzelfde taak krijgt, verwachten we dat er meer eenheid komt tussen de JGT's in rol en taakopvatting (lokaal kunnen er ook verschillen zijn in wat we van de toegang verwachten).	Deze vraag leidt niet tot een aanpassing in de tekst.
25		Blz. 25, 2e alinea: is het mogelijk om in de kaders vast te leggen dat het JGT altijd de regierol op zich neemt? Zorgaanbieders verwachten dit al en het maakt voor iedereen duidelijk wie die rol heeft!	Dat is mogelijk. Echter werken we ook met de richtlijn 1 Gezin 1 plan 1 Regisseur. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de cliënt de regie zelf mag hebben en een keuze kunnen hebben voor een regisseur. In principe kiest de cliënt dus zelf de regisseur.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
26		In Zoeterwoude naar verhouding veel thuiszitters. Komt dit door Swetterhage? (pag. 12, 2.1)	In Zoeterwoude zijn er 18 thuiszitters, waarvan 16 op Swetterhage.	Deze vraag heeft geleid tot wijzigingen in de tekst.
27		Toegevoegd aan takenlijst gemeentelijke toegang is nr. 14: Kostenbewust handelen (pag. 16). Wil dit zeggen dat alles beter, maar wel goedkoper moet? Komt er minder geld beschikbaar voor gemeentelijke toegang?	Met kostenbewust bedoelen we dat de professional zowel in denken als in doen gericht is op een optimaal gebruik van tijd, geld en andere middelen. Hiermee beogen	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

			we dat de professional zich bewust is van de kosten van de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp en ook van het te lang doormodderen binnen de eigen organisatie. Er komt niet minder geld bij de gemeentelijke toegang.	
28		Kan er niet nu al worden ingezet op het aanpassen van de verbeterpunten in de gemeentelijke toegang? Is dat wel mogelijk met huidige wachtlijsten aan de achterkant en het tekort aan specialistische professionals?	Vanaf 2020 wordt gewerkt met een aangepaste opdracht voor het huidige JGT. Deze is in overeenstemming met de gemeenten in Holland Rijnland verband en de coöperatie JGT vormgegeven.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
29		Wat is alternatief voor JGT's? Aan wie wordt de aanbesteding gestuurd?	De aanbesteding is openbaar en zal via TenderNed (het online marktplein voor aanbestedingen van de Nederlandse overheid) openbaar gemaakt worden.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
30	**Adviesraad Sociaal Domein Leiden**	De Adviesraad kan zich vinden in de voorliggende grove schetsing van de gewenste gemeentelijke toegang. De Adviesraad is ook van mening dat niet onnodig een beroep moet worden gedaan op zware jeugdhulp. De visie van zware naar lichtere zorg die gepropageerd wordt, moet echter geen doel op zich zijn. Passende en adequate hulpverlening is dat wel. Zo ook ten aanzien van de gewenste centralere rol. Dit moet geen doel op zich zijn als de jeugdige en zijn netwerk daar niet bij gebaat zijn. Niet altijd is (vanuit cliëntperspectief) het relevant en wenselijk een 'brede intake' te laten plaatsvinden.	De beweging van zwaardere naar lichtere hulp en ondersteuning is alleen de bedoeling als dit mogelijk én passend is. Ieder kind moet de hulp krijgen die nodig is. Passende hulp en de inzet van lichtere hulp en ondersteuning gaan daarbij hand in hand.	Deze reactie heeft niet geleid tot een tekstaanpassing.
31		Veel winst is te behalen in het investeren in een goede samenwerking met partners in het voorliggend veld en instanties die vallen onder de brede toegang zoals POH, JGZ en schoolmaatschappelijk werk: de natuurlijke vindplaatsen, die wij in de nota nog onvoldoende uit de verf zien komen. Daarvoor is het wenselijk dat de gemeentelijke toegang beschikt over wijk specifieke kennis en voldoende zicht heeft op wat het veld nodig heeft om een goede rol te kunnen vervullen. Het gaat bijv. om het regelmatig overleggen	Deze kaders zijn opgesteld voor de gehele Leidse regio. In een lokale oplegger worden de specifieke lokale wensen meegenomen. Zoals voor Leiden de 'Sterke sociale Basis'.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		en afstemmen met het jeugd en jongerenwerk en sportclubs. De gemeente meldt faciliterend en stimulerend te willen zijn en het voornemen in gesprek te gaan. We adviseren hierbij het welzijnsbeleid 'Sterke Sociale Basis' en het sportbeleid mee te nemen.		
32		Ten aanzien van het schoolmaatschappelijk werk pleiten wij voor de fysieke aanwezigheid van een maatschappelijk werker op scholen, waar leerkrachten en ouders een beroep op kunnen doen en die ook slagkracht heeft: mandaat om door te kunnen verwijzen.	Er zal zo veel mogelijk een professional van de gemeentelijke toegang aanwezig zijn op scholen. In de gemeentelijke toegang zit het mandaat om door te verwijzen indien dit nodig is.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
33		Wat wij niet in het stuk zien terugkomen, maar cruciaal is voor het kunnen doorpakken op openstaande verbeterpunten in de gemeentelijke toegang, zijn het maken van concrete, heldere (samenwerkings)afspraken, een goede monitoring en evaluatie. Zoals tevens benoemd in de aanbevelingen van het rapport van de Rekenkamer Leiden-Leiderdorp 'Toegang tot de Jeugdzorg Leiden' van augustus 2018. Eén van de daarin genoemde aanbevelingen is namelijk sturing van de toegang te vergroten door met het stellen van proceskaders de netwerksamenwerking te versterken.	Het is de bedoeling dat de gemeentelijke toegang duidelijke samenwerkingsafspraken maakt met de partners in het veld (of aansluit bij reeds gemaakte afspraken bijvoorbeeld rondom het gedwongen kader). In een lokaal uitvoeringsplan moet dit eveneens worden vormgegeven.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
34		Aandacht vragen wij hierbij met name voor de rol van huisartsen en die van de Jeugdgezondheidszorg. Huisartsen vormen een belangrijke laagdrempelige toegang voor jongeren en hun ouders bij vragen naar hulp. Het is een welkom plan dat de gemeente initiatief wil nemen om met hen tot samenwerkingsafspraken te komen. Het lijkt hierbij vooral van belang te bespreken welke ondersteuning en diensten de huisartsen zouden kunnen helpen bij het doorverwijzen van kinderen en jeugdigen. Hetzelfde geldt voor versterken van de samenhang met de JGZ, gesitueerd in de CJG's. Samenwerking met de gemeentelijke toegang is helaas zeer beperkt. Een goed voorstel hierbij lijkt dat de gemeente de	We verwachten een nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke toegang, huisartsen en de JGZ. De pilots die gehouden worden in de huisartsenpraktijken worden in 2020 geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie zullen passende vervolgstappen gezet worden om de samenwerking verder te optimaliseren. De gemeenten nemen hiertoe het initiatief.	De reactie leidt niet tot aanpassing in de tekst.

		verantwoordelijkheid gaat nemen om afspraken vast te leggen die complementair zijn aan afspraken met de gemeentelijke toegang en dat zij initiatief gaat nemen om knelpunten aan te pakken. Waarbij wij adviseren te onderzoeken wat partners in de toegang echt van elkaar nodig hebben om het netwerk te kunnen versterken. We zijn wel benieuwd hoe dit uitgewerkt gaat worden, met name dáár waar de gemeente geen bevoegdheden heeft tot sturing.		
35		Dit stuk gaat om het vrijwillige kader. We adviseren in de gemeentelijke toegang ook aandacht te hebben voor de verbinding met het gedwongen kader bijv. ten aanzien van de Wet verplichte GGZ.	In hoofdstuk 3 wordt aangegeven wat wij verwachten van de toegang bij veiligheidscasuïstiek. Dit komt verder ook aan de orde in het programmaplan zorgaanbod. Voor het gehele proces verwijzen we u graag naar bijlage 2 van de conceptopdracht aan de gemeentelijke toegang.	De reactie leidt niet tot aanpassing van de tekst.
36		2. Ten aanzien van de indicatoren: Paragraaf 2.2. • Normaliseren: toename aantal verwijzingen naar het voorveld: liefst gespecificeerd naar welke voorziening. • Toename terug naar onderwijs: zegt dit voldoende over het werk van de gemeentelijke toegang? • Meer inzet op vroegtijdige interventies, indicator afname jeugdigen dat een vorm van jeugdhulp ontvangt. Waarom niet toename vroegtijdige interventies in gang gezet met behulp van de gemeentelijke toegang als indicator? • En bij vroegtijdige interventies duidelijker aangeven wat die zouden kunnen zijn en wat de organisaties hiervoor nodig hebben Paragraaf 2.3. • (2)Toename hulp/ondersteuning op school.	Bij de verwijzing naar het voorveld is het aantal voorzieningen zo groot dat specificering in dit document niet zal worden vermeld. Een verdere concretisering vindt wel plaats in nader op te stellen uitvoeringsplannen. De toename terug naar onderwijs is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijs, toegang, specialistische hulp en andere partijen. De toegang is hier wel een essentiële partner in maar de resultaten hangen inderdaad niet alleen van haar af. Vroegtijdige interventies zijn niet makkelijk in beeld te brengen, omdat het begrip vroegtijdig lastig te definiëren is. We vragen van de toegang dat zij op de	Op basis van uw opmerkingen is de indicator bij doelstelling 8 in paragraaf 2.3 nader toegelicht.

		Indicator is afname individuele ondersteuning op school. Wat wordt hiermee bedoeld? • (3)Toename van hulp en ondersteuning door gemeentelijke toegang. Indicator afname doorverwijzing naar specialistische hulp door huisartsen. Dat is slecht te beïnvloeden door de gemeente, maar vooral: belangrijk is dat huisartsen het nut ervaren van verwijzen naar de gemeentelijke toegang. Dus ervaren tevredenheid van huisartsen met contact en ondersteuning gemeentelijke toegang is veel beter. • (4) vermindering aantal thuiszitters. Indicator afname vrijgestelden op basis van psychische/ lichamelijke klachten. Waarom niet toename aantal kinderen met een passend plan? Aandachtspunt hierbij is dat er wel voldoende passend aanbod beschikbaar moet zijn. Door het tekort aan plaatsen in het speciaal onderwijs, kunnen kinderen namelijk niet aan onderwijs deelnemen. • (7) toename vindbaarheid van toegang door maatschappelijke partners. Hoe gaat de gemeente dit toetsen?	hoogte is van de sociale kaart en zicht heeft op de voorzieningen voor vroegtijdige interventie. Het levert niet een meerwaarde op te weten welke vroegtijdige interventies dit zijn. Par. 2.3 (2) Bedoeld wordt afname van jongeren met specialistische hulp in het onderwijs. (3) We streven naar een goede samenwerkingsrelatie met huisartsen. In de pilot POJ-met de huisartsen is ook aandacht voor de tevredenheid van huisartsen over het contact met de gemeentelijke toegang. (4) Het hebben van een passend plan is een belangrijk onderdeel van een goede ondersteuning aan thuiszitters. Een plan is echter een middel om tot minder thuiszitters te komen. We meten dit aan de hand van het aantal vrijgestelden. Eenmaal vrijgesteld is onderwijs (en dus de leerbaarheid) niet meer mogelijk. We willen zoveel mogelijk kinderen zo normaal mogelijk onderwijs laten volgen. (7) Er zijn verschillende manieren om dit te meten. Zo zijn er mogelijkheden om aan te sluiten bij bestaande onderzoeken, zoals de GGD-monitor.	
37		Taken gemeentelijke toegang: Is het de wens dat één organisatie gecontracteerd wordt, of kunnen het meerdere organisaties zijn voor de verschillende taken?	We willen in ieder geval 1 aanspreekpunt voor de gemeente. Of er sprake mag/zal/kan zijn van hoofdaannemer- en onderaannemerschap stellen we vast in het aanbestedingsdocument.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

38		Bij paragraaf 4.1.1. is ons advies om ook gebruik te maken van de expertise bij de regiogemeenten.	Wij overleggen als Leidse regio vaak met onze collega's van de andere subregio's dat gaan we zeker blijven doen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
39	**Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest**	In hoofdstuk 1 wordt bij 1.3 gesproken over de verplichting om een onafhankelijk vertrouwenspersoon beschikbaar te stellen voor jeugdwetcliënten. Daarnaast geeft u aan dat op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning onafhankelijke cliëntondersteuning voor het hele Sociale Domein, dus ook voor cliënten van de jeugdwet beschikbaar moet zijn. Daarna wordt zorgvuldig uitgelegd wat het verschil is tussen een onafhankelijk vertrouwenspersoon en een onafhankelijk cliëntondersteuner. Beide functies zijn belangrijk. De ervaring leert dat veel cliënten niet of maar ten dele op de hoogte zijn van de mogelijkheid (en wenselijkheid) van onafhankelijke cliëntondersteuning. Advies: Zorg voor een goede beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning en informeer cliënten over de mogelijkheden om van deze ondersteuning gebruik te maken.	Dank voor dit advies. Wij zullen bij de uitvoering meenemen dat hier meer kenbaarheid aan zal worden gegeven.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
40		Het takenpakket van de gemeentelijke toegang is ambitieus. Uit het onderzoek van Q-consult komt nu al naar voren dat er een tekort is aan capaciteit. Door (overigens terecht) veel aandacht te schenken aan vroegsignalering zal dit tekort aan capaciteit bij de toegang alleen maar toenemen. De winst die wordt behaald doordat bij tijdige ondersteuning mogelijk minder zware hulp noodzakelijk is komt niet terecht bij de toegang. Advies: Zorg dat er bij de gemeentelijke toegang voldoende capaciteit en de juiste expertise beschikbaar is.	Dat is zeker iets wat we willen bereiken met de aanbesteding.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
41		U geeft terecht aan dat aansluiting op de lokale situatie belangrijk is. In Oegstgeest is recent het Preventieakkoord Jeugdhulp en het bijbehorende actieprogramma opgesteld. In het Preventieakkoord is	Deze kaders zijn opgesteld voor de gehele Leidse regio. In een lokale oplegger worden de specifieke lokale wensen meegenomen. Zoals voor Oegstgeest afstemming tussen	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		veel aandacht voor preventie en vroegsignalering en er wordt nadruk gelegd op samenwerking. Deze taken zijn ook essentieel voor de gemeentelijke toegang. Advies: Zorg voor een goede afstemming tussen het Preventieakkoord en de kaders voor de gemeentelijke toegang.	het preventieakkoord.	
42		Heel goed vinden wij dat informatievoorziening is opgenomen bij de taken. Niet alleen jeugdigen en ouders maar ook professionals en andere betrokkenen bij de zorg voor de jeugd moeten weten hoe zij toegang kunnen krijgen tot jeugdhulp. De toegang tot de jeugdhulp bestaat niet alleen uit de gemeentelijke toegang. Alle plekken waar inwoners, jeugdigen en gezinnen hun hulpvraag kunnen stellen vallen onder de toegang. Om de rol van de gemeentelijke toegang goed uit de verf te laten komen is het van groot belang dat iedereen weet wat je kunt verwachten van de gemeentelijke toegang, welke expertise er aanwezig is. Advies: zorg voor goede informatievoorziening over de mogelijkheden en de expertise van de gemeentelijke toegang	Wij nemen dit advies mee in de verdere uitwerking.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
44		De regiefunctie is niet duidelijk beschreven. Bij de taken van de gemeentelijke toegang wordt beschreven welke uitgangspunten worden gehanteerd voor het voeren van de regie. Daar waar mogelijk ligt de regie op het hulpverleningstraject bij de jeugdige en het gezin zelf, zo nodig ondersteund door een professional. Bij complexe multi problem gezinnen kan er sprake zijn van twee regisseurs: een professional die de zorg coördineert en de inhoudelijke regiefunctie heeft en een professional uit de gemeentelijke toegang die toezicht houdt op het proces. Het heeft voordelen als de inhoudelijke regisseur zich echt kan concentreren op de hulpverlening en de procesregisseur zich kan richten op organisatie maar het betekent wel dat beide regisseurs volledig op één lijn moeten zitten.	Wij gaan de tekst over regie nog meer aanscherpen om zo duidelijkheid te verschaffen.	We gaan de tekst over regie iets aan passen in de tekst.

		Twee regisseurs is ook niet in overeenstemming met het uitgangspunt: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur.		
44		Goed vinden wij de waakvlamconstructie. Er zullen altijd kinderen en gezinnen blijven waar terugval verwacht kan worden. Tijdig signaleren of de situatie nog stabiel is of dat opnieuw hulp nodig is voorkomt dat zwaardere hulp nodig is. Maar ook hier geldt: als deze taak moet worden uitgevoerd door de medewerkers van de gemeentelijke toegang is het belangrijk dat voldoende capaciteit beschikbaar is. Advies: De rol van waakvlam is ook uitermate geschikt om in het voorliggende veld te beleggen of in ieder geval te delen met bijvoorbeeld de JGZ, de school, het jeugd- en jongerenwerk etc.	Het belangrijkste is dat de waakvlam belegd wordt. Per gemeente kan beoordeeld worden waar dit het beste kan.	De tekst in hoofdstuk 3 is hierop aangepast.
45		In hoofdstuk 1.4 wordt een duidelijke analyse gegeven van wat er al goed gaat en welke verbeterpunten er zijn. In 1.5 wordt de conclusie getrokken dat de cliëntroute efficiënter moet worden georganiseerd met een centrale rol voor de gemeentelijke toegang. In het toekomstbeeld van de gemeentelijke toegang dat daarna geschetst wordt zijn de verbeterpunten wel meegenomen maar het beeld is toch nog weinig concreet geformuleerd. Er moet bijvoorbeeld meer verwezen worden naar voorliggende voorzieningen en meer jeugdigen met jeugdhulp moeten gebruik maken van (regulier) onderwijs. Dit zijn goede punten maar dit kan alleen als ook de voorliggende voorzieningen en het onderwijs voldoende zijn toegerust (menskracht en expertise) om deze taken uit te voeren. Advies: kijk bij het verbeteren van de cliëntroute niet alleen naar de organisaties in de gemeentelijke toegang maar versterk waar nodig ook het voorliggende veld en het onderwijs.	Dat klopt, expertise en menskracht in de voorliggende voorzieningen moeten toereikend zijn. Daar waar de voorliggende voorzieningen onvoldoende zijn toegerust, zullen wij hierover in gesprek gaan met hen. Paragraaf 4.1 (het voorliggend veld) beschrijft, net als u, de noodzaak om tot goede samenwerking te komen tussen de gemeentelijke toegang, voorliggende voorzieningen en het onderwijs.	Deze reactie heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
46		Eén van de doelstellingen is een afname van de verwijzingen naar specialistische hulp. Met name de huisartsen verwijzen naar de GGZ. Op zich is dat	Het kind moet inderdaad de hulp en ondersteuning krijgen die nodig is. Uit de evaluatie van de pilot POJ-zal blijken of het	Deze reactie heeft niet geleid tot aanpassing van de tekst.

		logisch, Zeker wanneer er sprake is van psychiatrie zullen ouders zich eerder wenden tot de huisarts die hen in veel gevallen rechtstreeks zal verwijzen naar de kinderpsychiatrie. Maar niet altijd is er sprake van psychiatrie. Dan zou de huisarts moeten verwijzen naar lichtere vormen van hulp. De POH GGZ kan hierbij een belangrijke rol vervullen. In Oegstgeest is het percentage verwijzingen van de huisarts naar de GGZ aanzienlijk hoger dan in de andere gemeenten in de Leidse regio. Het verdient aanbeveling om te onderzoeken wat daarvan de oorzaak is. Advies: Hoewel wij het eens zijn met de visie dat niet onnodig naar specialistische hulp moet worden verwezen moet het uitgangspunt wel blijven dat elk kind en gezin de hulp en ondersteuning krijgt die het nodig heeft, ook als dit zware en/of langdurige hulp en ondersteuning betreft.	vaker bieden van andere vormen van ondersteuning ook helpend kan zijn.	
47		Monitoren en evaluatie In hoofdstuk 2 staat dat bij het meten van de resultaten zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande meetinstrumenten. In het vervolg van dit hoofdstuk gaat het over heel verschillende indicatoren: niet nader genoemde normen, verschillende percentages etc. Er wordt niet aangegeven wie deze normen en percentages gaat opstellen. Bij enkele indicatoren, zoals de afname van het aantal verwijzingen naar specialistische hulp en de afname van individuele ondersteuning op scholen willen wij graag de kanttekening plaatsen dat dit geen doel op zich mag zijn, goede zorg moet centraal staan.	De Leidse regio gaat deze normen opstellen. Dit gebeurt op basis nulmetingen die in 2020 worden uitgevoerd. En inderdaad, goede zorg staat centraal.	Deze reactie leidt niet tot aanpassingen in de tekst.
48		De gemeente heeft met de verschillende samenwerkingspartners verschillende relaties: een aantal partijen wordt door de gemeente gesubsidieerd. Daar is de gemeente de opdrachtgever. Met andere samenwerkingspartners, zoals het onderwijs en de huisartsen, heeft de gemeente geen	Het terugdringen van verwijzingen naar specialiseerde hulp moet niet op gespannen voet staan met passende en goede zorg. Daar waar nodig moeten kinderen die dit nodig hebben, altijd specialistische hulp kunnen krijgen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van de tekst.

		directe relatie en dus ook weinig sturingsmogelijkheden. Het is belangrijk dat er goede samenwerkingsafspraken worden gemaakt om de beoogde maatschappelijke resultaten te behalen. De gemeente wil graag meer sturingsmogelijkheden en een meer centrale rol voor de gemeentelijke toegang. Een efficiëntere cliëntroute is één van de uitgangspunten. Als dit de hulp en ondersteuning van kinderen en gezinnen ten goede komt is dat prima maar een aantal maatschappelijke resultaten, zoals bijvoorbeeld het terugdringen van verwijzingen naar gespecialiseerde hulp mag niet ten koste gaan van passende en kwalitatief goede zorg en ondersteuning.		
49		In het document wordt regelmatig ingegaan op het belang van een goede afstemming en samenwerking met veel verschillende partners. Een aantal van hen wordt specifiek genoemd. Wij willen graag ook aandacht vragen voor de samenwerking met de politie. De politie is een belangrijke partner als het gaat om veilig opgroeien (o.a. tijdig signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling). Ook het jeugd- en jongerenwerk is een belangrijke partner. Zij kunnen vroeg signaleren of er problemen zijn maar ook het kind en/of het gezin zo nodig laagdrempelig steunen.	De politie is inderdaad ook een belangrijke partner. Het jongerenwerk is een vanzelfsprekende partner in de beweging die we willen maken van voorveld naar toegang en omgekeerd.	De tekst wordt hierop aangepast, de politie als partner genoemd worden in paragraaf 4.1, onder veiligheid.
50	**Gezondheidscentrum Rijnland**	Wij hebben een vraag over de laatste alinea van blz. 18 (geel gearceerd): Wie worden bedoeld in de zin “Zij vervullen de rol van Praktijk Ondersteuner van de Huisarts (POH) of hebben samenwerkingsafspraken met een POH GGZ die al in een huisartsenpraktijk werkt”? In de drie Gezondheidscentra van Leiderdorp zijn al POH-GGZ-ers in de diverse huisartsenpraktijken werkzaam (via Z&Z gefinancierd) die reeds met JGZ samenwerken. De POH GGZ jeugd is voor ons bij uitstek in staat om de afweging te maken tot het verwijzen van kinderen en	Met ‘zij’ worden in dit stuk de medewerkers van de gemeentelijke toegang bedoeld. Het is echter ook goed denkbaar dat, afhankelijk van de lokale situatie, gekozen wordt voor bijvoorbeeld een POHGGZ met specialisatie jeugd, deze rol toe te bedelen. Wat voor ons belangrijk is, is dat voordat een verwijzing tot stand komt een brede vraagverheldering gedaan wordt en er afstemming en samenwerking is met het lokale veld, zoals de gemeentelijke toegang,	Op basis van uw vraag hebben wij de tekst onder het kopje huisarts, jeugd en jeugdgezondheidszorg aangepast in paragraaf 4.1 (p.18)

		jeugd naar de S-GGZ. Zij zal per 1 januari 2020 officieel deze taak vervullen. Wij juichen een nauwer samenwerkingsverband met de gemeentelijke toegang en de JGZ toe, maar willen nadrukkelijk ook de mogelijkheid behouden om rechtstreeks naar de S-GGZ te kunnen blijven verwijzen.	JGZ en onderwijs. Van daaruit kan dan ook vanuit de huisartsenpraktijk een verwijzing naar de S-GGZ plaatsvinden	
51	**GGD**	Door de notitie heen zien we een aantal aandachtspunten die we in bijgaande tekst nader benoemen: • De rol van het CJG als verbindend beeldmerk en expertisecentrum verdient een duidelijke beschrijving. • Het is noodzakelijk de essentiële verbinding tussen jeugdzorg en JGZ goed vast te leggen en van beoogde resultaten te voorzien. Dit voorkomt dubbelingen en verlies van kennis over kind en gezin. • Verbinding komt sterk naar voren als er een gezamenlijke taal ontstaat, bijvoorbeeld door het gebruik van gelijke tools. • JGZ heeft gedeeltelijk wettelijk vastgelegde taken op gebieden die in de notitie als aandachtsgebied van de doorontwikkelde jeugdzorg worden benoemd. (toegang, collectief aanbod gezondheidsbevordering, waakvlamrol). Een bevestiging van nut en noodzaak van samen optrekken. • De verbinding tussen bestaand beleid en al in gang gezette ontwikkelingen in het licht van de toegang zou wat ons betreft sterker kunnen worden verwoord. We geven als voorbeeld pilots rondom samenwerking CJG en huisarts, de opbrengst van het onderzoek naar de “sterkste schakels”, Kansrijke start en de aanbesteding van het welzijnswerk.	Dank voor de uitgebreide reactie per onderdeel komen wij hier onder op terug.	

52		***2. Positie CJG/JGZ ten opzicht van de toegang*** Belangrijkste observatie is dat gemeenten nu een nadrukkelijker scheiding lijken te maken tussen CJG en JGT. Voorheen was de intentie om een CJG te vormen met als belangrijkste partners JGZ en JGT. Het lijkt er in de tekst op dat dit nu losgelaten wordt, hetgeen een aantal mogelijke consequenties kent: • Verlies van de kracht van het CJG. • Als JGZ niet goed betrokken raakt, heeft dit effect op de "normaliseringsopdracht". • De functie van de CJG coördinator verandert daardoor en vraagt een herpositionering. • De functie van het CJG in relatie tot toegang wordt onduidelijk. In het stuk staat omschreven dat de toegang er is voor informatie, advies, sociale kaart en vraagverheldering. Op dit moment hebben JGT en JGZ hier taken in. Voor JGZ zijn die wettelijk verankerd. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? Risico is dat taken zoals bijvoorbeeld het collectief aanbod dat de afdeling gezondheidsbevordering vorm geeft dubbel worden uitgevoerd, wat niet kosten efficiënt is. • Wat betekent dit voor het vCJG en het cursusbureau? Zij werken immers nu voor JGT en JGZ.	De verbinding met de JGZ zien wij als een belangrijke opgave voor het behalen van de resultaten. Wij zien het CJG nog steeds als paraplu waarin de gemeentelijke toegang (nu uitgevoerd door het JGT) de JGZ en de opvoed poli partners zijn. We willen hierbij wel aansluiten bij de lokale ontwikkelingen waarbij de positionering van de gemeentelijke toegang domein overstijgend is. Bijvoorbeeld meer aansluiting met het welzijn en het wijkteam. De functie van CJG coördinator zal ook bij de lokale ontwikkelingen moeten aansluiten. Dit is niet anders dan nu al het geval is bijvoorbeeld in Leiderdorp. We proberen bij de afbakening aan te geven dat iedereen zijn eigen rol en taak heeft. Vraagverheldering bij de gemeentelijke toegang dient een ander doel dan vraagverheldering bij de JGZ. De gemeentelijke toegang sluit aan bij wat er nu al is. En maakt gebruik van de kennis en expertise van onder andere de JGZ. De gemeentelijke toegang kan nog steeds gebruikmaken van het vCJG en het cursusbureau. Als dit binnen de betreffende gemeente ook wordt afgenomen.	We hebben de tekst onder 4.1 iets aangepast.
53		Op pagina 17 staat benoemd dat de taken van de toegang niet mogen overlappen met die van het voorveld, welzijn en de JGZ. Dit is een goed uitgangspunt. Belangrijk is ons inziens om in het stuk helder te stellen: wat valt nu precies (onder de taken van) de toegang, en wat onder die van het "voorveld"? En wat wordt precies verstaan onder voorveld? Zijn dat welzijn, onderwijs, huisartsen, JGZ en CJG bij elkaar of	Onder het voorveld verstaan we: o.a. welzijn, onderwijs, huisartsen, CJG, sportverenigingen, werk en inkomen schuldhulpverlening, WMO, vrijwilligersorganisaties. En dit kan ook weer per gemeente verschillen.	Het voorliggend veld zal in de definities worden aangescherpt. Het stukje onder de afbakening wordt ook aangescherpt.

		wordt dit anders gezien?		
54		In het stuk wordt veel gesproken over hulpverlening. Is dat wellicht de taak van de toegang en vallen informatie, advies, collectieve voorlichting en lichte ondersteuning dan onder CJG als geheel en JGZ specifiek? Kun je dit definiëren als 'preventie' en valt de inzet van CJG en JGZ op deze taken daarmee binnen het voorveld? Pas door de begrippen goed af te bakenen, weet je welke partij welke taken uitvoert en kan overlap voorkomen worden. Wellicht helpt het gebruik van universele en selectieve preventie hier als taken voor het voorveld en geïndiceerde preventie voor de toegang.	Wij zijn van mening dat er een verschil zit in de consultatie en advies die door de JGZ word gegeven en door de gemeentelijke toegang wordt gegeven. Bij de JGZ kom je als je vragen hebt over opvoeden en opgroeien en bij het JGT als je een hulpvraag hebt die verder rijkt.	Het stukje onder de afbakening wordt ook aangescherpt.
55		In het stuk wordt benoemd dat de toegang meer moet verwijzen naar het voorveld (JGZ), zodat zij meer tijd krijgt om daadwerkelijk te gaan hulpverlenen. De term verwijzen is om strategische en inhoudelijke redenen niet meer in gebruik. Verzoek om in plaats daarvan toeleiden te gebruiken, dat is wat we feitelijk ook doen. Toeleiden naar JGZ lijkt ons een goede insteek, maar we willen wel wijzen op mogelijke effecten daarvan.	Voor verwijzen naar de specialistische jeugdhulp houden wij de term verwijzen vast conform de jeugdwet. Voor verwijzen naar het voorveld zullen wij toeleiden gebruiken.	Aangepast verwijzen naar het voorliggend veld wordt toeleiden naar het voorliggend veld.
56		JGZ zit binnen de huidige kaders en wet en regelgeving aan/over de grens van de mogelijkheden tot zorg. Is er over nagedacht hoe de JGZ dit zou kunnen opvangen?	Wij denken dat de kaders voor de gemeentelijke toegang niet de plek is om het hier over te hebben. Wij nodigen de GGD graag uit om met ons hierover in gesprek te gaan.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
57		Ook het combineren van inspanningen van JGZ en JGT kan tot meer ruimte voor hulpverlening leiden en tot slot pleiten we ervoor om de expertiserol van het CJG te bevestigen op het tot stand brengen van de juiste ondersteuning. Dat kan zowel vanuit het CJG als vanuit externe samenwerkingspartners in het voorveld zijn.	Wij denken dat de samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en de JGZ belangrijk is. Wij vinden ook dat de manier waarop zij dit gaan doen in overleg moet plaats vinden.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
58		In het stuk staat de medische expertise van de JGZ niet benoemd. Wij denken dat het belangrijk is hier wel aandacht voor te hebben, omdat het een aanvulling vormt op de expertise in de toegang.	Dank voor de opmerking we zullen de tekst hierop nog aanscherpen.	De tekst in hoofdstuk 4 is aangepast.

		Jeugdartsen (en daarmee de JGZ) behoren net als huisartsen tot de partijen die autonoom mogen verwijzen naar de gespecialiseerde GGZ. Aandachtspunt in de tekst: al lezend lijkt de jeugdarts een zelfstandige discipline naast JGZ maar dat is natuurlijk niet zo. Het is zoals bekend een kerndiscipline binnen JGZ.		
59		Scholen (p.8) Belangrijk is om goed uit te werken hoe JGZ en gemeentelijke toegang beiden een duidelijke rol kunnen oppakken op scholen (zowel PO als VO). Bij "verzuim" wordt de rol van de JGZ en leerplicht niet benoemd, terwijl hier juist goed samengewerkt kan gaan worden met het JGT. Bij het kopje "thuiszitters" kan deze samenwerking ook beter uitgewerkt worden.	Deze kaders zijn bestemd voor de gemeentelijke toegang. De taken die de JGZ nu uitvoert kan de JGZ vooralsnog blijven uitvoeren. (uiteraard afhankelijk van de lokale subsidie verstrekking)	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
60		In het stuk staat benoemd dat er een toename van hulp op scholen is. Wat vraagt de gemeente daarin van de samenwerking met de partners JGZ en leerplicht? Belangrijk hierbij is ook om na te gaan welke partij de collectieve voorlichting en preventie oppakt. Doet de toegang hier iets in, of is dit aan Gezondheidsbevordering? Deze dienst van de GGD pleegt vanuit haar wettelijke taken immers veel inzet op scholen. Ook de cursussen via het CJG cursusbureau dragen bij aan het collectieve aanbod. Ook hier geldt weer: duidelijk moet zijn wat de partijen van het voorveld doen en welke taken bij de toegang belegd zijn.	Willen op dit onderdeel de taak van de gemeentelijke toegang aanscherpen zodat ook op scholen ambulante ondersteuning kan worden geboden. Dit rijkt verder dat de taak die de JGZ hierin heeft. Wij zijn van mening dat dit elkaar alleen maar kan versterken.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
61		De rol die benoemd wordt voor JGT in de voorschool schept wat verwarring. Kinderen en hun ouders worden in deze leeftijd veelvuldig gezien en bereikt via JGZ en binnen de huidige samenwerking geven JGT en JGZ ook gezamenlijk invulling aan ondersteuningsvragen vanuit speelzalen en kinderopvang.	Willen op dit onderdeel de taak van de gemeentelijke toegang aanscherpen zodat ook op de kinderopvang ambulante ondersteuning kan worden geboden. Dit rijkt verder dat de taak die de JGZ hierin heeft. Wij zijn van mening dat dit elkaar alleen maar kan versterken.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
62		*Vroegtijdige interventies (p.10)*	De door u genoemde taken horen wat ons	Deze vraag heeft niet geleid

		De JGZ binnen het CJG kan een rol spelen bij vroegtijdige interventies. Denk bijvoorbeeld aan Stevig Ouderschap en licht ondersteunende gesprekken. Ook kan de JGZ vanuit aanvullende diensten extra inzet leveren op vroegtijdige interventies. Rondom vroegtijdige interventies wordt door JGZ en andere partijen momenteel ook in het programma Kansrijke start gewerkt aan stroomlijning en ontwikkeling. Belangrijk vinden wij dat benoemd wordt welke rol JGZ en CJG spelen in deze taak. Er ontbreekt overigens bij dit onderdeel een meetinstrument (p.10). Tot slot: omdat cliënten ook direct binnen kunnen komen bij de gemeentelijke toegang zullen zij hen soms ook weer terug moeten leiden naar de JGZ. Deelname van de JGZ in een screeningsteam zou de wederzijdse expertise kunnen vergroten en kunnen bijdragen aan het besluit welke professional het beste de ondersteuning kan bieden.	betreft niet thuis bij de gemeentelijke toegang maar bij de JGZ waar deze nu ook belegd zijn. Nauwe samenwerking tussen de JGZ en de gemeentelijke toegang is van belang. Wij zijn van mening dat dit voor beide partijen geldt en wij verwachten hiervan ook inzet van de JGZ.	tot wijzigingen in de tekst.
63		*Vraagverheldering (p.14)* Samenwerking tussen toegang en JGZ is op dit punt essentieel. Omdat de JGZ gezinnen ziet vanaf de geboorte van een kind (en soms al eerder) beschikt zij over veel informatie en is het inschatten van de zorgbehoeften en het samen beslissen welke ondersteuning het beste aansluit bij de hulpvraag ook een belangrijke taak van de JGZ. Dat kan vanuit het eigen netwerk zijn, ondersteuning vanuit JGZ of het voorveld, of toeleiding naar (para) medische en (jeugd) hulpverlening. Vanuit het oogpunt van continuïteit van zorg voor cliënten is samenwerking met de gemeentelijke toegang cruciaal. (zie verder GIZ voor een professionele vraagverheldering)	Wij verwachten van de gemeentelijke toegang dat zij vraagverheldering toepassen conform de richtlijnen die door het Rijk zijn vastgesteld. Welke methodiek zij hiervoor gaan gebruiken willen wij niet op voorhand vastleggen.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
64		*Regiefunctie (p.16)* Ook hier is samenwerking tussen toegang en JGZ belangrijk	Hier heeft de gemeente zeker een rol, maar deze taken zijn elders vastgelegd. De kaders die hier voorliggen hebben betrekking op de	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		We missen in het stuk de regie van de gemeenten op Jeugdmatch, terwijl dit een krachtig instrument is om de samenwerking te verbeteren en te borgen.	uitvoering van de gemeentelijke toegang.	
65		*Waakvlamfunctie (p. 16)* Hierin kan JGZ (eventueel in samenspraak met VT) een belangrijke rol hebben. Ook hier is een wettelijke onderbouwing voor vastgelegd.	Goede suggestie hier kan in samenspraak met de partij die de gemeentelijke toegang gaat uitvoeren samen met o.a. de JGZ, welzijn enz. invulling aan gaan geven.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
66		*Monitoring (p.16)* JGZ en GGD beschikken over veel data en epidemiologische expertise. Hier zou een kans kunnen liggen inzake reductie van administratieve taken door informatie te bundelen en beleidscapaciteit te combineren.	Dank voor het aanbod. We gaan kijken of we hier in de toekomst gebruik van kunnen maken.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.
67		*Huisartsen (p.18)* We zien dat terugkoppeling over en weer al jaren als knelpunt naar voren komt. We zijn dan ook blij dat het krijgen van terugkoppeling hier als een recht van de verwijzer benoemd wordt. Is er al een beeld bij de wijze waarop dit geborgd zou kunnen worden? Belangrijk vinden we dat JGZ en toegang samen optrekken in de samenwerking met huisartsen. Juist de medische expertise van de JGZ kan een toevoeging zijn in het optrekken met de huisartsen. We verwijzen elders in dit verband ook naar lopende samenwerkingspilots tussen CJG en huisartsen.	De uitwerking van de lokale pilots met de huisartsen zijn uitganspunt.	We hebben de tekst met betrekking tot de huisarts iets aangepast.
68		*Voorstel toevoeging in nota:* We zien kansen in het opnemen in de nota van het belang van gemeenschappelijke taal en tools. Het zal u niet verbazen dat wij hierbij aan de GIZ denken. Daarnaast zouden ook bijvoorbeeld Jeugdmatch, Triple P (?) en 1 G1P als waardevolle verbindingsinstrumenten opgenomen kunnen worden.	Dank voor de suggestie we gaan kijken hoe we dit in de tekst meer naar voren kunnen brengen.	De tekst is hier op aangepast bij hoofdstuk 4
69		*4. CJG als expertisecentrum.* Uit onze eerdere reactie zal duidelijk zijn dat we enige zorg hebben over de continuïteit van het CJG waar we de afgelopen jaren samen zo investeerden. Uit recent onderzoek bleek dat het “merk” CJG inmiddels staat als	Wij onderschrijven deze reactie en de invulling hiervan zal lokaal worden vormgegeven.	Deze vraag heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		een huis en voor ouders herkenbaar is als de plek waar ze heen kunnen voor vragen rondom opvoeden en opvoeden. Dit is wel een moment om over de positie van het CJG na te denken en de kracht ervan te incorporeren in de gewenste doorontwikkeling van de jeugdhulp. We zien een rol voor het CJG in het, autonoom en met samenwerkingspartners, op basis van eigen en verzamelde gegevens, ontwikkelen van wijk of gemeentegericht jeugdbeleid, het uitvoeren daarvan en het prioriteren van inspanningen. Dit zou de rol van het CJG als expertisecentrum kunnen vergroten en de verbinding tussen partijen kunnen ondersteunen: "wij zijn… en we werken vanuit het CJG"		
70		5. Algemene en tekstuele opmerkingen • Verslavingspreventie wordt in dit stuk als voorliggend veld benoemd. De GGD Gezondheidsbevordering biedt op dit gebied inderdaad preventieve collectieve interventies. Worden echter ook de werkzaamheden van Brijder bedoeld? Deze behoren o.i. niet tot het voorveld. • We denken dat de verbinding met andere en eerdere beleidslijnen binnen deze notitie versterkt zou kunnen worden. Een voorbeeld is de verbinding met het recent uitgekomen rapport "De sterkste schakel" waarin is onderzocht welke factoren het meest effectief zijn bij de samenwerking tussen JGZ en Jeugdzorgaanbieders. Daarnaast zijn er op dit moment pilots gaande waarin JGZ en JGT samen vorm geven aan de inschatting van de benodigde zorg in een "aanmeld" of "indicatie overleg". • Maatschappelijke effecten zoals geformuleerd	1. Wij zien de taken die Brijder op het gebied van jeugdhulp doet als specialistische inzet. Brijder wordt pas in gezet na verwijzing van bijvoorbeeld de gemeentelijke toegang. 2. Wij denken dat de samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en de JGZ belangrijk is. Wij vinden ook dat de manier waarop zij dit gaan doen in overleg moet plaats vinden. 3. Wij hebben deze maatschappelijke resultaten in onze visie vastgesteld. Wij gaan er vanuit de maatschappelijke resultaten elkaar niet bijten. 4. Deze bijlage is de gehele analyse die wij gemaakt hebben op basis van gesprekken met het veld en beschikbare rapportages. Dit gaat over de huidige situatie. Wij zijn nog steeds van mening dat eenvoudige opvoed en opgroei vragen bij de JGZ	

		zijn niet gelijk (helemaal niet gelijk) aan de maatschappelijke effecten zoals geformuleerd in Gezond geregeld voor de JGZ. JGT en JGZ zouden samen moeten werken aan dezelfde maatschappelijke effecten en/of deze met elkaar in lijn moet brengen. Het is een gemiste kans als dit niet op elkaar aansluit. Op pagina 24 wordt gezegd dat: “Professionals in het JGT besteden relatief veel tijd aan een klein aantal zeer complexe cases. Hierdoor is er minder tijd beschikbaar voor enkelvoudige hulpvragen. Professionals zouden graag meer tijd hebben om enkelvoudige hulpvragen op te lossen door middel van lichte ondersteuningsvormen in het voorliggend veld.” • Hoe verhoudt zich dit met de samenwerkingsafspraken die er zouden moeten zijn binnen CJG’s en eerdere conclusies dat enkelvoudige vragen veelal ook door anderen dan het JGT beantwoord kunnen worden? • We lezen in het stuk een forse opdracht voor de nieuwe aanbieder. De opdracht lijkt om in de 4 gemeenten de jeugdzorg verschillend in te richten, afhankelijk van het sociaal domein van de gemeente. Is dit wenselijk uitgaande van het feit dat uniformiteit tussen gemeenten een meerwaarde voor de klant geeft. Is de rol zoals beschreven voor een aanbieder haalbaar?!	of de opvoedpoli kunnen worden opgepakt. 5. Wij zijn van mening dat aansluiting bij de lokale situatie een substantiële bijdrage levert aan het behalen van onze maatschappelijke resultaten.	
71	**Regionaal Bureau Leerplicht**	Bij doel 5. Meer jeugdigen met jeugdhulp maken gebruik van (regulier) onderwijs staat nu als indicator: het aandeel jongeren van 5 tot 23 waarbij verzuim werd geconstateerd. Op welke manier geeft deze indicator jullie inzicht in of meer jeugdigen met jeugdhulp gebruik maken van regulier onderwijs? Ter info: TWO en RBL kunnen in theorie met behulp van	Doel 5 stelt dat we willen dat meer jeugdigen gebruik maken van (regulier) onderwijs. De indicator die we hiervoor gebruiken is het aandeel jongeren tussen de 5 en 23 waarbij verzuim is geconstateerd. Wanneer we een afname in verzuim constateren, kan dit betekenen dat een groter aandeel jeugdigen	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijzigingen in de tekst.

		een datakoppeling precies aangeven welk aandeel jongeren met jeugdhulp gebruik maken van het onderwijs. Indien hier behoefte aan is, kunnen we hier het gesprek over voeren onder welke voorwaarden wij dit zouden kunnen leveren aan jullie.	deelnemen aan regulier onderwijs. Wij maken graag gebruik van uw aanbod om in gesprek te gaan over een eventuele datakoppeling, waardoor we de gegevens gemakkelijk kunnen genereren.	
72		Bij doel 8: Toename van hulp en ondersteuning op scholen door de gemeentelijke toegang staat nu als indicator: 'afname specialistische ondersteuning op scholen'. Die twee hoeven helemaal niet samen te gaan. Sterker nog, de eerste jaren zal een toename van hulp en ondersteuning op scholen juist leiden tot een TOENAME van specialistische ondersteuning. Bovendien is de toevoeging 'op scholen' onduidelijk. Het gaat er toch niet om of de specialistische hulp OP de school plaatsvindt? Het gaat er volgens mij om dat lichte ambulante hulp OP school OP DE LANGERE TERMIJN zal leiden tot een vermindering van specialistische hulp (waar die ook plaatsvindt)	Doordat er aan het begin wellicht sneller problemen worden gesignaleerd, kan het aantal kinderen op school met specialistische jeugdhulp inderdaad stijgen. Desondanks is het uiteindelijke doel dat we een vermindering constateren in de specialistische hulp.	Op basis van uw opmerking zijn onder 'doel 8' tekstwijzigingen doorgevoerd.
73		Bij doel 10 Vermindering aantal thuiszitters wordt niet gedefinieerd wat een thuiszitter is. Dat is ESSENTIEEL omdat we anders niet weten over welke groep we het hebben. Ik zou jullie aanraden om als definitie te hanteren: kinderen (18min) die langdurig (langer dan 4 weken) niet naar school gaan, ongeacht of het schoolverzuim geoorloofd of ongeoorloofd is. De aantallen thuiszitters zoals ze nu vermeld staan in de tabel betreft vrijwel alleen 'absoluut verzuimers', dit zijn jongeren zonder schoolinschrijving. Hier is de gemeentelijke toegang vaak helemaal niet bij betrokken. Zie ook ons nieuwe jaarverslag, wat over een paar weken publiek wordt. Wat mij betreft mag nog explicieter in het stuk dat de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke toegang ook is om op multidisciplinaire overleggen over thuiszitters aan te schuiven.	De toegang neemt deel aan multidisciplinair overleg met het RBL en onderwijs over leerlingen die langer dan vier weken aaneengesloten niet naar school gaan.	Deze tekst wordt toegevoegd aan hoofdstuk 4, onder het kopje onderwijs.
74	**Samenwerkingsverbanden**	Bij de concretisering van de kaders voor de	Eens met de opmerking. Wij nemen dit	Hoofdstuk 4.1, onderdeel

	PO/VO Leidse regio	gemeentelijke toegang tot de jeugdhulp zien we graag bovengenoemde thema's terug. Wij onderschrijven de bedoeling van de gemeenten om de nadruk te leggen op 'normaliseren' en 'dichtbij'. En uiteraard, ook op scholen staat het 'kind centraal'. Hoe logisch is het dan om vooral de toegang tot de jeugdhulp te positioneren op de scholen. Uit onderzoek en uit ervaring in andere regio's is gebleken dat de route via de huisarts minder gebruikt wordt door ouders als de toegangsfunctionaris gesitueerd wordt in de school.	advies mee in de uitwerking.	Onderwijs is aangepast.
75		Integraal arrangeren, met ouders, school én JGT (en waar nodig JGZ, GGZ, RBL en andere partners), zorgt ervoor dat de ondersteunings- en ontwikkelingsvraag van het kind / de jongere niet wordt opgeknipt in delen maar in afstemming plaats gaat vinden. Belangrijk is aan te geven dat de ondersteuning van kinderen en jongeren al via de ondersteuningsstructuur van de scholen, de JGZ en samenwerkingsverbanden passend onderwijs in gang is gezet, vaak voordat het JGT in beeld is. Als de verbinding met de school beter wordt kunnen de ondersteuningsmogelijkheden binnen de school naadloos aansluiten op beschikbare en noodzakelijke jeugdhulp. Integraal arrangeren als basis voor de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp vinden wij essentieel voor het realiseren van de juiste ondersteuning. Bij 'de beweging naar voren' kan de school een belangrijke rol spelen.	Wij nemen dit advies mee in de uitwerking.	Hoofdstuk 4.1, onderdeel Onderwijs is aangepast.
76		Wij missen het voornemen van de gemeenten om vrij toegankelijke collectieve inzet van jeugdhulp in de school te realiseren. Hiervan kan een sterk preventieve werking uitgaan en de inzet van zwaardere vormen van jeugdhulp voorkomen worden. Ook missen wij de verbinding met VO/ VSO/ SO in relatie tot toegang en collectieve inzet van jeugdhulp. Alleen contact met toegang woongemeente is voor scholen met een regio functie onvoldoende.	Wij gaan de tekst over collectieve jeugdhulp en contact met toegang woongemeente nog meer aanscherpen om zo duidelijkheid te verschaffen. Het ondersteunen van professionals in het onderwijs is benoemd in het stuk. De verdere uitwerking hiervan zal in de volgende documenten komen te staan.	De tekst in hoofdstuk 4.1, onderdeel Onderwijs is iets aangepast.

		Belangrijk is de ruimte te maken voor professionals in het onderwijs om vraag aan de toegang te stellen. Vraag van school/ professional is soms een andere vraag dan leerling en ouders hebben. Ook kunnen de medewerkers van de toegang profiteren van de beschikbare informatie over kind / jongere bij de leraren, in overleg met ouders.		
77	**Veilig Thuis**	In het document wordt outreachend werken genoemd (p14, punt 3). Mogelijk kan hierbij worden aangevuld dat bij veiligheidscasuïstiek (huiselijk geweld en kindermishandeling) men ervan kan uitgaan dat cliënten geen hulpvraag hebben en dat het om die reden nodig is outreachend te werk te gaan en motiverende gespreksvoering toe te passen. M.a.w.: de professional neemt initiatieven tot het leggen van contact en krijgen van mandaat om het over de (on)veiligheid te hebben.	Wij nemen dit advies mee in de uitwerking.	De tekst is aangepast in hoofdstuk 3, punt 3.
78		Mogelijk kan bij handelen bij veiligheidscasuïstiek (p15, punt 8) gerefereerd worden naar het kwaliteitskader én de visie op gefaseerde ketenzorg. Handelen bij dit soort casuïstiek gaat voor het merendeel niet over het opschalen naar de JBT middels VTO.	Wij nemen dit advies mee in de uitwerking.	De tekst is aangepast in hoofdstuk 3, punt 8.
79		Het is heel belangrijk dat er voor de nieuwe teams jeugd meer duidelijkheid komt over hun opdracht waar het gaat over (on)veiligheid. Zoals beschreven in jullie nieuwe kaders, geven professionals aan dat zij nu problemen ervaren met enerzijds hulpverlenen en anderzijds signalen van onveiligheid bespreken. Dat is echter wezenlijk onderdeel van je taak als jeugdhulpverlener. En ook wettelijk je taak. De (nieuwe) meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling geeft duidelijk aan wat er van een professional verwacht wordt.	Eens met de opmerking. De meldcode is benoemd in een voetnoot.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging in de tekst.
80		Vanuit de verschillende werksoorten in onze sector merken we nu dagelijks dat de JGT's worstelen met hun taak. Bijvoorbeeld als gezinnen vanuit VT aangemeld	Eens met de opmerking.	Hoofdstuk 4, onderdeel Veiligheid is iets aangepast.

		worden, met meer “opdracht tot accepteren hulp” dan “eigen hulpvraag”. We krijgen met enige regelmaat te horen dat de JGT’s daar niet van zijn…. Omdat de JGT’s de gemeentelijke toegang zijn, is er geen andere plek meer waar we met die vraag naar toe kunnen. Ook zien we regelmatig dat als ouders geen hulp willen, er geen inzet van het JGT volgt, ook als het kind dat wel nodig heeft. Het lijkt dan alsof het kind, met zijn (mogelijk onuitgesproken) hulpvraag, niet als cliënt gezien wordt.		
81		Als onderdeel van een goede keten van signalering en hulpverlening, is een nieuwe opdracht voor de teams jeugd nodig, waarin ook dit aspect duidelijk geregeld wordt. We willen onze reactie graag nog eens toelichten in een gesprek om hier aan bij te dragen.	Kennis genomen van de opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
82	**Coöperatie JGT**	Het is lastig om als huidige uitvoerder van de lokale toegang te reageren. Het gevaar bestaat dat we in de verdediging schieten en dat is niet relevant. Waar het om gaat is dat er een richtinggevend stuk komt over die toegang. Wat is daarin belangrijk en wat moet daarin goed belegd zijn. Het gaat dan vooral om het WAT en niet om het HOE. We hebben geprobeerd om aanzetten te geven voor een wat andere benadering. We vragen ons namelijk af of het stuk nu voldoende (nieuwe) kaders geeft. Daarin zou het concreter kunnen zijn en dat dan los van hoe het nu gaat. Dat is in wezen niet relevant voor de kaders voor de toekomst. Het gaat er niet om hoe de samenwerking met het onderwijs nu is, waar wat je daarmee wilt en wil bereiken. Naar ons idee zou de hele notitie daarmee korter kunnen en meer focus krijgen. Waar gewenst denken we daar graag verder in mee.	De analyse is nodig om te laten zien welke verandering we voor ogen hebben.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging in de tekst.
83		Hierin herkennen we in feite alle uitgangspunten die van meet af aan centraal stonden: het versterken van eigen kracht, brede blik op de hele leefwereld, normaliseren etc. Op blz. 2 zouden wij halverwege de bladzijde aangeven dat de JGT’s tot op heden	Dat de huidige JGT’s georganiseerd zijn d.m.v. een coöperatie staat inderdaad beschreven op pagina 2. Omdat de nieuwe opdracht aan de gemeentelijke toegang wordt aanbesteed, is het nog niet duidelijk	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.

		georganiseerd zijn door middel van een coöperatie. Als wij naar de toekomst kijken zien we ook vanuit onze optiek de noodzaak de destijds in overleg met de gemeenten gekozen organisatievorm waar nodig te herzien.	welke partij(en) in welke vorm vanaf 1 januari 2021 deze opdracht gaat uitvoeren.	
84		Wat we in dit deel missen is een terugblik en vooruitblik. Wat bedoelen we daarmee? Over de afgelopen jaren heeft er een vanzelfsprekende ontwikkeling plaatsgevonden. In 2014/2015 bij de decentralisatie van de jeugdhulp was er nog veel onbekend en kozen gemeenten ervoor nauw samen te werken op regionaal niveau om kennis te bundelen en risico's te spreiden. De lokale toegang en de Jgt's waren nieuw en moesten zichzelf uitvinden op basis van een ruime en niet altijd even concrete resultaatopdracht. We zien nu, 4 jaar later, dat er reden is om de opdracht van de toegang te herijken en verder te concretiseren. Daarnaast werken de teams zo lokaal dat meer lokale sturing ook voor ons meer dan vanzelfsprekend is. In de huidige tekst zien we deze logische ontwikkeling te weinig terug en wordt het accent erg op een (soms subjectieve) beoordeling van de huidige gang van zaken beschreven die onvoldoende recht doet aan de werkelijkheid.	In de visie 'Samen Sterk voor de Toekomst van de Jeugd(hulp)' hebben we teruggekeken. Dit document stelt de kaders en benoemd wat we anders gaan doen in de gemeentelijke toegang.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
85		De eerste 3 onderdelen van dit hoofdstuk geven naar ons idee geen nieuwe informatie en de inhoud is herkenbaar. We hebben wel een opmerking bij 1.1.1 Hier wordt een vraag en een melding op 1 en dezelfde manier beschreven, terwijl er verschil is tussen een vraag van en kind/gezin of jongere zelf en een melding van een derde partij. In dat laatste geval ga je altijd samen met de melder kijken hoe je het beste toegang krijgt tot het desbetreffende gezin of de jongere en trek je daarin ook zoveel als mogelijk samen op.	Eens met uw opmerking. We zullen dit verschil tussen een vraag en een melding verhelderen in de tekst.	Deze opmerking heeft geleid tot wijziging van de tekst.
86		We onderschrijven het feit dat er nog veel verbeterpunten zijn en zijn daar dagelijks hard mee	Eens met de opmerking. In het document dat opgesteld wordt over het zorgaanbod zal dit	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de

		bezig, zowel binnen de teams als met onze samenwerkingspartners. Het desbetreffende onderdeel is naar ons idee te eenzijdig opgeschreven. Het legt de oorzaak van wat er nog niet goed teveel bij de toegang/jgt's , terwijl het eerder onderwerpen zijn waar gezamenlijke doorontwikkeling van gemeenten en alle betrokken partijen (inclusief specialistische hulp en het gedwongen kader) nodig is en waar uiteraard ook de toegang een rol in speelt. Als voorbeeld hebben de vele wachtlijsten in de specialistische hulp en de personeelstekorten bij de jeugdbescherming invloed op het werk van de teams, die hierdoor onvoldoende toekomen aan preventie en nauwere samenwerking met onderwijs, huisartsen etc.	ook terug komen.	tekst.
87		Een aantal punten is ook al lang opgepakt. De teams zijn destijds allen met dezelfde expertise gestart op basis van regionale afspraken. Toen was ook onvoldoende bekend wat er specifiek lokaal nodig was. Nu wordt bij de expertise in de teams al lange tijd gekeken welke expertise op basis van de vraag in het werkgebied nodig is wanneer er een medewerker vertrekt. Ook wordt gezegd dat expertise op het gebied van veiligheid kan ontbreken. We herkennen dat niet. In elk team is deze kennis aanwezig en is er een zeer actieve aandacht functionarissen groep. Wat wel een punt van gezamenlijke aandacht is, is de relatie met het gedwongen kader in brede zin en de rol van de lokale toegang en duurzame ondersteuning van dit soort risico gezinnen.	Wij zien inderdaad dat goede stappen zijn gezet door de JGT's. We horen echter ook de worsteling terug over cases op het gebied van veiligheid (zie ook het rekenkamer rapport Leiden Leiderdorp). Wij beogen met het vastleggen van deze kaders een duidelijkere opdracht neer te kunnen leggen bij de gemeentelijke toegang.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
88		We willen voorstellen om de knelpunten algemener te benoemen en aan te geven dat er op deze punten (gezamenlijke) doorontwikkeling nodig is. Het gaat dan naar ons idee vooral om (in willekeurige volgorde): • Samenwerking met de huisartsen als verwijzer • De rol van de toegang en de relatie en samenwerking met het veiligheidsdomein • Preventie en de samenwerking met het lokale	In de visie 'Samen Sterk voor de Toekomst van de Jeugd(hulp)' zijn de verbeterpunten opgeschreven. Voor de kaders van de nieuwe gemeentelijke toegang is het nodig om concreter invulling te geven aan de doorontwikkeling. Voor wat betreft de samenhang tussen jeugdhulp en passend onderwijs; hier bestaat	Hoofdstuk 3, onderdeel Onderwijs is iets aangepast.

		voorveld • Extra taken voor de toegang als er wachtlijsten in de specialistische hulp ontstaan of contra - indicaties de inzet van specialistische hulp belemmeren • De relatie tussen triage en diagnostiek in de toegang en diagnostiek en behandeling in de specialistische hulp • De samenhang tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs. Dit punt willen we graag nader toelichten. Waar het gaat om onderwijs zijn alle jgt's nauw verbonden met de scholen in hun werkgebied en veel cliënten komen via de school bij de jgt's. Wat echter lastig blijft is de scheidslijn tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp. Daar ontbreekt beleid vanuit de gemeenten. Vaak vragen scholen of ouders om begeleiding in de klas of thuisonderwijs bv via een pgb. Een tweetal uitspraken van de voorzieningen rechter laten zien dat er soms ten onrechte hulp vanuit de jeugdwet wordt ingezet, waar eigenlijk het onderwijs aan zet is. We denken ook dat dit tot onnodige kosten leidt voor gemeenten. Gezamenlijke financiering en het collectiveren van individuele voorzieningen kunnen hier zeker helpend zijn, maar dat is niet louter een zaak voor de toegang en vraagt om beleidskeuzes van gemeenten. We vragen hier al langer aandacht voor. • Heldere afspraken binnen de hele jeugdhulp over zorg coördinatie in combinatie met de daarvoor soms benodigde doorzettingsmacht.	inderdaad een grijs gebied. We zien voor de gemeentelijke toegang een rol om gezamenlijk met het onderwijs hierover samenwerkingsafspraken te maken.	

89		Op bladzijde 4 staat bij 1.2 dat de gemeentelijke toegang handelt vanuit opdracht van de gemeente. Dat wekt de indruk dat andere partijen alles maar kunnen doen. Naar ons idee is er ook sturing op bv de inzet van en samenwerking met de JGZ, onderwijs etc. Daarnaast zijn de jgt's ook gehouden aan de kwaliteitskaders binnen de zorg en de beroepscode.	De kaders die hier voorliggen hebben betrekking op de uitvoering van de gemeentelijke toegang. Er is inderdaad een bepaalde vorm van sturing mogelijk bij andere partijen.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
90		De conclusie op blz. 6 verbaast ons. Er wordt gezegd dat er onvoldoende naar de hele context van een kind wordt gekeken. Dat is echter van meet af aan uitgangspunt bij 1 gezin 1 plan waar in de toegang en de jgt's veel mee gewerkt wordt. Het probleem is eerder dat externe partijen daar onvoldoende aan (kunnen) bijdragen en dat er ook binnen de gemeenten nog veel schotten bestaan. Ook de vraagverheldering is al breed. Zo werken we van meet af niet alleen met 1 gezin 1 plan, maar ook bijvoorbeeld met de GIZ (Gezamenlijk Inschatten van Zorgbehoeften) methodiek. Waar er sociale wijkteams zijn wordt daar al veelvuldig mee samengewerkt.	U beschrijft de reden waarom wij in de nieuwe opdracht aan de gemeentelijke toegang de samenwerking met de partners willen intensiveren. Wij zien hier een taak voor alle partijen in het sociaal domein, dus ook voor de gemeenten.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
91		2.1 Jeugdigen en gezinnen ervaren regie over het eigen proces. We beschouwen dit niet als een nieuw kader, want er is van meet af aan vanuit dit principe gewerkt. Goed dat dat doorgezet wordt. Het meten hiervan via het cliënttevredenheidsonderzoek is op zich een goede zaak maar zegt zeker niet altijd iets over de toegang.	Dank voor deze opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
92		2.2 Ervaren van passende hulp en ondersteuning Ook hier geldt dat deze vraag breed is en niet direct te herleiden tot dat wat er in de toegang gebeurt. Het is ook afhankelijk van de beschikbaarheid van passende hulp, wat een sterke relatie heeft met de inkoop en beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp en ook van de beschikbaarheid van lokale voorliggende voorzieningen.	Klopt. In dit stuk bedoelen we het ervaren van passende hulp en ondersteuning van de gemeentelijke toegang.	De tekst is aangepast.
93		2.3 Vanuit de toegang wordt er al lang met	Klopt, hier zijn we ons van bewust en het zal	Deze opmerking heeft niet

		perspectiefplannen etc. gewerkt. We zien alleen nog steeds een kloof tussen Jeugdwet en Wmo. Hier ligt naar ons idee een belangrijke taak voor gemeenten. Nu moeten jongeren als ze 18 worden helemaal opnieuw de molen in bij bv het Wmo loket. We pleiten al veel langer voor een warme overdracht. Het lijkt ons lastig om de toegang op dit punt te beoordelen. Ook hier gaat het weer om de samenhang over domeinen heen.	ook meegenomen worden in de ontschottingsopgave binnen de gemeenten.	geleid tot wijziging van de tekst.
94		2.4 Voorliggende voorzieningen We onderschrijven volledig de wens om veel meer naar de voorkant te kunnen bewegen. Het is wel de vraag wat een aantal hier gaat zeggen als je het gaat bijhouden. Is de indicator van afname van de specialistische hulp niet voldoende?	Eens met de opmerking. Het gaat hier echter om het in kaart brengen van de beweging die wie we willen maken. Alleen aantallen zeggen inderdaad niet veel.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
95		2.5 Onderwijs Herstel van het dagelijks leven is van meet af aan een belangrijk doel voor de jgt's. Daarbij is schoolgang een hele belangrijke factor. We denken echter dat hier voor de hele jeugdhulp een belangrijke gezamenlijke taak ligt, waarbij het onderwijs ook nog eens passend moet zijn. Ook hier is de invloed vanuit de toegang toch vaak beperkt.	Klopt. We behandelen hier het gedeelte van de gemeentelijke toegang. In het programmaplan zorgaanbod wordt dit onderwerp ook behandeld.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
96		Verzuim Dit lijkt ons een belangrijke indicator voor het hele jeugdhulp en onderwijsveld, maar we vragen ons af of je de toegang hierop kunt beoordelen. Daarbij vragen we ook aandacht voor geoorloofd verzuim.	Voor wat betreft de gemeentelijke toegang een rol heeft in de aanpak van verzuim, kunnen we maatschappelijke resultaten meten. Daarbij hebben andere partijen dan de gemeentelijke toegang ook een rol. In dit stuk behandelen we de opdracht aan de gemeentelijke toegang.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
97		Vroegtijdige interventies Vroegsignalering is heel essentieel en een belangrijke taak voor de toegang om zich daarvoor nauw te verbinden met alle lokale voorzieningen. Het vraagt wellicht ook om een budgettaire verschuivingen van specialistische hulp naar lokale ambulante hulp en tijd voor nauwe samenwerking met het voorveld.	Kennis genomen van de opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.

98		2.7 Vertrouwen in de professional Prima om dit te vragen want het is misschien wel het allerbelangrijkste aspect in de effectiviteit van hulp, maar ook moeilijk om toe te schrijven aan bepaalde partijen.	Kennis genomen van de opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
		2.8 Toename hulp en ondersteuning op scholen School is een belangrijke plek voor (vroeg) signalering. Daar zijn we het volledig mee eens! We zien echter dat het Jgt door scholen vaak gevraagd wordt om juist specialistische hulp op school te regelen via een pgb/ shadow etc. We zouden de inzet van de toegang op school dan ook graag veel meer op vroeg signalering willen inzetten. Anderzijds zien we ook dat waar het jgt al fysiek op school aanwezig is dit de samenwerking met de school zeker bevordert, maar dat ouders zich niet gauw zelf bij het jgt op school melden. Dit was destijds bij het schoolmaatschappelijk werk ook al zo. Het is niet zo dat aanwezigheid op school niet helpend is, maar wel in vrij beperkte zin. Veel ouders zullen hulp via school ook niet prettig vinden als het om persoonlijke problematiek gaat. Deze kanttekening lijkt op zijn plaats om de verwachtingen realistisch te laten zijn.	Bedankt voor deze kanttekening. We beogen de inzet op de scholen zo het realiseren dat hulp en ondersteuning wanneer nodig dichtbij geboden kan worden, hiervoor de samenwerking belangrijk. Dit neemt niet weg dat ouders kunnen kiezen om op een andere locatie hulp en ondersteuning te krijgen, ook als de hulpvraag vanuit de schoollocatie gesteld is.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
99		2.9 Toename van geboden hulp en ondersteuning door de gemeentelijke toegang Minder verwijzingen naar specialistische jeugdhulp door huisartsen. Eens met het streven. Dat is wel afhankelijk van wat een wijkteam zelf kan doen qua tijd etc. Het kan een optie zijn om bijvoorbeeld meer ambulante hulp naar de lokale teams over te hevelen. We zijn het eens dat een betere samenwerking met huisartsen de verwijzingen naar specialistische hulp en met name de ggz kan doen afnemen. De aanwezigheid van het jeugd/wijkteam bij de huisarts is voor ons daarbij een goede optie.	Kennis genomen van de opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
100		2.10 Vermindering thuiszitters	Dat klopt. We vragen de gemeentelijke	De inleiding van hoofdstuk 2 is

		De beschikbaarheid van passend onderwijs is hierbij wel essentieel. Natuurlijk heeft de toegang hier een rol, maar wel een beperkte	toegang om een substantiële bijdrage te leveren aan de maatschappelijke resultaten. Wetende dat de rol van de gemeentelijke toegang is sommige situaties beperkt is.	iets aangepast.
101		2.11 Geen wachtlijsten bij de toegang De huidige opdracht van gemeenten om zonder wachtlijsten te werken in de toegang is een prikkelende en moeten we zeker voortzetten.	Kennis genomen van de opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
102		2.12 Vindbaarheid toegang door maatschappelijke partners We zijn benieuwd hoe dit gemeten gaat worden. We missen bij dit onderdeel een aantal op de toegang gerichte indicatoren. Daarbij valt te denken aan expertise en cliëntgerichte vragen: hoe heeft de cliënt de hulp vanuit de toegang ervaren?	Dank voor de input. Hoe we hier invulling aan willen gaan geven wordt besproken en ingevuld met de partij die uitvoering gaat geven aan de gemeentelijke toegang.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
103		Taken We herkennen hier alle huidige taken van de toegang. Eigenlijk zien we hier nauwelijks andere dingen dan nu al tot de taken van de toegang behoren. Wel zien we dat er bij deze punten al concreet wordt ingegaan op het hoe. Dat lijkt ons eerder een zaak voor partijen in de aanbesteding. Het gaat bij kaders en een aanbesteding niet om het hoe maar vooral om het wat. Daarnaast zit er veel overlap, bv tussen 1 en 3.	Bedankt voor de opmerking. We willen in dit stuk benoemen wat we in ieder geval belangrijk vinden in de gemeentelijke toegang.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
104		8 We zouden ook hier in overweging willen geven het maken van een VTO niet alleen te beperken door de toegang maar ook een taak te laten zijn van de specialistische hulp als een jongere vooral verblijft op hulp krijgt.	Er is in Holland-Rijnland afgesproken dat het mandaat voor het schrijven van een VTO ligt bij de gemeentelijke toegang en de door de wet gemandateerde partijen.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
105		9 We pleiten voor afspraken per casus wie de zorg coördinatie op zich neemt. We wijzen er nogmaals op dat de toegang lang niet alle gezinnen en jongeren kent, zeker niet als ze via de huisarts verwezen zijn of wanneer ze langdurig in de specialistische hulp zitten of wanneer er een maatregel van kracht is. Als we spreken over zorg coördinatie hoort daar ook een zekere mate van doorzettingsmacht bij als de	We kiezen ervoor dat de regie op het zorgproces gebaseerd op de richtlijn 1g1p1r, in principe door ouders of iemand uit eigen netwerk uitgevoerd wordt. Als het gaat om zorgcoördinatie i.v.m. complexe of multi-problem problematiek wordt deze door een professional uitgevoerd moet worden, dan zal dit door de gemeentelijke toegang	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.

		benodigde hulp of andersoortige oplossingen als hulp bij schulden etc. niet of onvoldoende van de grond komt. Het is de vraag of er 1 partij is die over deze doorzettingsmacht kan beschikken. Het is ook goed om beter te bepalen bij welke casuïstiek zorg coördinatie nodig is. In principe zijn ouders zelf in de lead. Waar dat niet lukt zijn andere afspraken nodig. In principe zouden alle partijen zorg coördinatie moeten kunnen doen. Vooral van belang is dat de zorg coördinatie zoals gezegd gepaard zou moeten gaan met doorzettingsmacht. Het is de vraag of dat geen utopie is. Dat maakt dat de verwachtingen van zorg coördinatie wel realistisch moeten zijn. Zorg coördinatie kan geen wachtlijsten opheffen of een passende plek op school garanderen.	gedaan worden.	
106		10 Waakvlam is niet altijd nodig en eerder een gezamenlijke taak. Waar nodig stellen we ons voor dat we lokaal afspraken maken hoe we het beste zicht houden op hoe het met het kind/gezin/jongere gaat. Uiteraard kan een lokaal team daar zeker een rol in spelen.	Klopt. Wel zien we een rol voor de gemeentelijke toegang om een waakvlamfunctie in te richten voor eigen casuïstiek of deze in overleg te beleggen wij het voorveld.	Tekst aangepast in hoofdstuk 3, punt 10.
107		14. Kostenbewust handelen. Prima punt. De huidige jgt's vragen hier al langer om. Het moet in de toegang dan wel bekend zijn wat een traject ongeveer kost. Dat is nu niet goed zichtbaar, alleen op basis van landelijke cijfers en gemiddelden.	Wij onderschrijven deze opmerking. De uitwerking hiervan zal beschreven worden in de aanbestedingsdocumenten.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
108		De punten uit dit hoofdstuk zijn helder. Is hiermee niet het belangrijkste gezegd en kan een deel van de inhoud hiervoor niet vervallen? Hier kan een verbinding worden gelegd met hoofdstuk 2 (of dat kan vervallen)	Kennis genomen van de opmerking. De voortgaande tekst is nodig om helderheid te verschaffen over welke maatschappelijke resultaten we beogen.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
109		Hoofdstuk 5 Wij zijn voorstander van een dergelijke vorm van governance. Waar het de toegang aangaat pleiten we voor sterk lokaal accounthouderschap.	Wij onderschrijven deze opmerking.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.
110		Bijlage 1. Wat is het nut van deze bijlage? Bevat veel herhaling van wat er eerder staat. Bijlage 2 en 3 zijn helder.	De tekst in het document is op basis van een meer uitgebreide analyse. Om inzicht hierop te geven is de analyse als bijlage bijgevoegd.	Deze opmerking heeft niet geleid tot wijziging van de tekst.

111	**Prodeba**	*1. Zijn dit de taken die de gemeentelijke toegang moet uitvoeren? Worden er taken gemist?* De taken zijn correct maar wel heel breed, te veel om in één opdracht uit te kunnen voeren en op 'afgerekend' te worden. Zeker omdat veel buiten je invloedssfeer speelt en andere domeinen zoals het voorveld, onderwijs en specialistische hulp van essentieel belang zijn.	We erkennen het grote aantal taken voor de gemeentelijke toegang. De gemeentelijke toegang is ook niet de enige partij die moet bijdragen aan de benoemde maatschappelijke resultaten. Dit gaat in partnerschap met andere partners in het sociaal domein. De gemeente zal de gemeentelijke toegang niet verantwoordelijk houden voor resultaten waar ook andere partijen aan bijdragen of invloed op hebben. Wel wordt hier het gesprek over gevoerd; hoe heeft de gemeentelijke toegang bijgedragen aan de benoemde resultaten?	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
112		*2. Zijn dit de maatschappelijke resultaten waar de toegang aan moet bijdragen?* Ja zeker, de toegang heeft een essentiële rol t.a.v. de (verander)opgave in het sociale domein.	De toegang krijgt een fundamentele rol in de transformatie die we beogen. De toegang krijgt een wezenlijke rol in het behalen van de maatschappelijke resultaten.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
113		*3. Staat de rol van regie en regisseur duidelijk beschreven? Wordt het beschreven onderscheid herkend?* Dat kunnen de medewerkers van de huidige toegang wellicht beter beoordelen. Wel zien we vaak dat het JGT niet of van een afstand betrokken is in langdurige casuïstiek binnen het specialistische veld en de regierol dan niet makkelijk opgepakt kan worden vanuit de toegang. Dat ligt dan bij de aanbieders. Het is dan alleen lastig om overige domeinen en stakeholders betrokken te krijgen of houden. Afschalen terug naar de JGT's zou ook wat simpeler moeten en mogen.	We willen in deze opdracht aan de gemeentelijke toegang de regierol duidelijk beleggen. Het uitgangspunt is dat bij complexe, meervoudige problematiek een professional uit de gemeentelijke toegang de regie op zich neemt. Onder hoofdstuk 3 staat de invulling van de regierol verder uitgewerkt.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
114		*4. Hoe ziet u de samenwerking met de gemeenten? Welke rol heeft de gemeente?* Bij voorkeur het bewaken van de onafhankelijke rol en iedere professional het werk laten doen binnen hun eigen beroepskaders. Daarnaast uiteraard de rol van regisseur op het gebied van visie en innovatie en het	Wij willen als opdrachtgever en regisseur optreden door duidelijke kaders te stellen. Na het stellen van de kaders gaan we regelmatig met elkaar in gesprek. Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 5 over sturing en opdrachtgeverschap.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.

		mogelijk maken van echte ontschotting		
115		*5. Wat biedt u de gemeente daarin? Wat verwacht u van de gemeente en wat heeft u nodig van de gemeente?* Wij hebben als zorgpartner de gemeente nodig als echte partner waarin samen langdurig en op een duurzame manier samengewerkt wordt in het vormgeven en doorontwikkelen van het sociale domein. Onze eigen organisatie kan daarin veel kennis en kunde delen op het gebied van domeinoverstijgend werken, ontschotten, innoveren en goede bedrijfsvoering binnen de zorg. vanuit We hebben ook veel ervaringen opgedaan in de JGT's, werken met hoofd en onderaannemers, werken met veel verschillende zorgpartijen naast elkaar en in partnerschap werken met de gemeenten.	Wij maken graag gebruik van uw kennis en expertise om de jeugdhulp verder te verbeteren. In deze opdracht aan de gemeentelijke toegang blijkt de noodzaak om regelmatiger met elkaar om tafel te gaan om deze kennis en expertise daadwerkelijk te delen. We doen dit aan de hand van de opgestelde maatschappelijke resultaten.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
116		De opdracht zoals geformuleerd is een opdracht voor alle betrokken partijen en domeinoverstijgend. Het is goed om bewust te zijn waar de invloedssfeer ligt vanuit de toegang en waar zij (zeer) sterk afhankelijk is van externe factoren, partijen en aanpalende domeinen. Het is goed om ambitieus te zijn anders gebeurt er niets, maar wees t.a.v. de partij die de toegang uit gaat voeren realistisch als het gaat om de invloedssferen. De gemeenten zullen de regierol moeten blijven uitvoeren. De gespecialiseerde zorg is in veel opzichten onlosmakelijk verbonden met de toegang. Waarom (apart) aanbesteden?	Uw reactie laat duidelijk zien dat de gemeentelijke toegang zich beweegt in een veld waar zij afhankelijk zijn van andere partijen, domeinen en factoren. De maatschappelijke resultaten die in de opdracht staan, zijn dan ook niet alleen toe te schrijven aan de gemeentelijke toegang. Alle partijen die zich met jeugdhulp bezig houden.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
117		Gunning aan één partij of coalitie leidt tot keuzes in het belang van die partij. Voor de toegang is het essentieel om onafhankelijk te kunnen zijn, ook financieel, en is het van essentieel belang om zonder perverse prikkel samen te werken met andere domeinen, aanbestedingen en ketenpartners. Deze partij is de sleutel tot verandering in de jeugdzorg dus is onafhankelijkheid en samen regie pakken met de gemeente essentieel. Zorgpartijen die meerdere	Wij delen uw standpunt dat de toegang zoveel mogelijk onafhankelijk moet kunnen opereren. We zullen diverse prikkels inbouwen, onder andere in de vorm van bekostiging, om de perverse prikkels tegen te gaan. Het helemaal wegnemen van perverse prikkels is echter niet mogelijk. Het is belangrijk om hier bewust van te zijn en vervolgens daar zo goed mogelijk op in te	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.

		belangen hebben zijn hier niet toe in staat. Wel is het belangrijk om de juiste kennis en kunde in te kunnen kopen zodat je de juiste specialisten aan de toegang hebt staan. Die kennis en kunde zal gevoed moeten (blijven) worden door de ketenpartners.	spelen. We zetten in de opdracht aan de gemeentelijke toegang meer kennis en expertise aan de voorkant. Een goede samenwerking met de ketenpartners is hierbij een vereiste.	
118		Het is goed om na te denken over het scenario dat de betreffende partij of één van de leden van een coalitie niet mee komt. Wie kan en mag er dan ingrijpen? Je wil als gemeenten in kunnen grijpen als partijen onderling (met veel verschillende belangen) er niet uit komen.	De opdracht aan de gemeentelijke toegang wordt in 2020 aanbesteed en gaat per 2021 van start. Iedere partij of coalitie van partijen kan zich hiervoor inschrijven. Indien een partij ervoor kiest om zich niet in te willen schrijven, dan is dit de verantwoordelijkheid van deze partij. De gemeente heeft hier geen (juridische) positie in.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
119		Een andere observatie is dat de toegang er steeds meer taken bij krijgt. Is dit realistisch? Je hebt maar een bepaalde span of controle. Er is focus nodig om taken goed uit te voeren en overzicht te behouden. Je zit tevens met verschillende petten in een JGT waardoor de draagkracht en daadkracht om echte slagen moeilijk te realiseren valt. Meer taken zorgt ook voor meer inefficiëntie en generalistische medewerkers die overal net niet genoeg van weten, terwijl je de beste medewerkers bij de toegang nodig hebt voor het principe first time right: goede analyse en doorzetten naar juiste collega of ketenpartner. Heldere kaders wie waar vanuit zijn expertise verantwoordelijk voor is, maar wel als één integraal aanbod. Verwacht van specialistische aanbieders dat zij zich zo organiseren en meer bewegen naar de toegang om daar goed op aan te sluiten als één integraal team.	Wij erkennen uw zorg over de veelheid aan taken van het JGT. Tegelijkertijd heeft de gemeentelijke toegang een essentiële rol in de beweging naar de voorkant, het normaliseren en hulp en ondersteuning dichterbij. De notitie geeft aan welke ambities we hebben, inschrijvende partijen geven aan hoe ze hierop een antwoord kunnen geven.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
120		Is onderzocht of het beter danwel goedkoper is om meer taken bij de toegang te beleggen? Met alle kennis die wij de afgelopen jaren hebben opgedaan zou ik terugkijkend een goede businesscase in dit opzicht helpend hebben gevonden. Met name als je kijkt naar	Nee, wij hebben niet financieel onderzocht wat de gevolgen zijn van het beleggen van de beschreven taken bij de gemeentelijke toegang. Op basis van de gesprekken die wij hebben	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.

		alle outreachende taken, mis je een hoop flexibiliteit bij de JGT's als het gaat om de juiste zorg op de juiste plek op het juiste tijdstip. Veel inzet is tijdens schooltijd nodig, vragen van kinderen en ouders zijn niet te plannen, etc. Hier heb je een grote flexibele schil voor nodig met de juiste expertise. Als je dit allemaal binnen de JGT's oppakt krijgt je A) grote teams, B) inefficiëntie en C) dubbele petten. Je komt medewerkers op woensdagmiddag te kort en op vrijdagochtend hebben ze allemaal niets te doen. De cliënt staat centraal dus bijt dit per definitie met jullie uitgangspunten.	gevoerd, kwam wel naar voren dat de behoefte aan meer outreachend werken groot is. Ook landelijk zijn positieve resultaten bekend t.a.v. een grotere rol voor de gemeentelijke toegang. Wij gaan ervan uit dat, de aanbieder(s) voor de gemeentelijke toegang hun personeelsbeleid zo inrichten dat deze aansluit bij de lokale situatie. Dat betekent ons inziens dat de medewerkers beschikbaar zijn op momenten waarop het nodig is. Dit bijt ons inziens niet met de cliënt centraal.	
121		Voor passende hulp en ondersteuning voor kinderen van 18+ ligt de sleutel bij de aanbieders. Gemeenten moeten hier hele heldere kaders voor opstellen (indien gewenst kan ik toelichting geven).	Wij zijn benieuwd naar uw toelichting.	In de tekst paragraaf 2.1, punt 3 hebben wij de rol van aanbieders nadrukkelijker benoemd.
122		Toename van vertrouwen van jeugdigen en gezinnen in de professional bereik je met zo min mogelijk wisselingen en een goede (organisatie)cultuur. Het is heel lastig om van veel partijen (coalitie) één nieuwe cultuur te maken.	Wij delen uw mening dat vertrouwen en zo min mogelijk personele wisselingen bijdragen aan de toename van vertrouwen van jeugdigen en gezinnen.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
123		Welke rol en verantwoordelijkheid pakken de scholen zelf? Kunnen zij niet het beste aangeven waar de school behoefte aan heeft?	Wij vragen scholen hun rol binnen het kader van passend onderwijs op te pakken. Scholen zijn zelf in staat om aan te geven waar zij behoefte aan hebben.	Onder paragraaf 2.3 bij punt 8 hebben wij de tekst aangescherpt.
124		Vermindering aantal thuiszitters: Hierin zou het onderwijs leidend moeten zijn en overstijgend regie (vanuit gemeenten) om ieder aan te spreken om zijn of haar verantwoordelijkheden (hele sociale domein en aanpalende domeinen) en lef tonen om te innoveren en keuzes te maken.	Vermindering van het aantal thuiszitters vraagt een gezamenlijke aanpak en verantwoordelijkheid van onderwijs, leerplicht, gemeentelijke toegang, jeugdhulpaanbieders en gemeenten. Deelname aan onderwijs door jeugdigen die dat (gedeeltelijk) kunnen, is een van de leidende principes die wij als Leidse regio hebben afgesproken met de samenwerkingsverbanden primair en	Deze opmerking heeft niet geleid tot een wijziging in de tekst.

			voortgezet onderwijs. De adviezen die voortkomen uit het project innovatie dekkend netwerk, waaronder het mogelijk maken van arrangementen voor jeugdigen met een complexe hulpvraag worden op het niveau van de Leidse regio verder uitgewerkt.	
125	**Ipse de Bruggen**	In algemene zin geven wij ook mee dat onze doelgroep in zekere zin een wat bijzondere positie inneemt binnen het domein van de Jeugdwet. Doelstelling is dat jeugdigen en gezinnen regie ervaren in het hulpverleningstraject en zo veel als mogelijk zelfstandig verder kunnen na de ingezette hulp en ondersteuning. Wij begrijpen deze wens maar constateren tegelijkertijd dat voor de doelgroep van Ipse de Bruggen – kinderen met een (licht) verstandelijke en/of lichamelijke beperking en/of (zeer) moeilijk verstaanbaar gedrag – dit uitgaat van 'oplosbaarheid' van problematiek in plaats van 'hanteerbaarheid' en liefdevol verzorgen. Met andere woorden: zorgkosten leiden niet altijd tot een oplossing of het verhelpen van een zorgvraag. Voor sommige kinderen - vele in onze doelgroep – is levenslange zorg en/of ondersteuning nodig. Voor de gezinnen die wij ondersteunen en behandelen geldt in zekere zin hetzelfde.	Dank voor deze reactie. We zijn ons wel degelijk bewust van het feit dat niet alle problemen kunnen worden opgelost met de inzet van jeugdhulp. En dat er kinderen zijn die voor de rest van hun leven een bepaalde vorm van begeleiding of hulpverlening nodig hebben. Wij zijn van mening dat onder normaliseren ook wordt verstaan dat de ondersteuning aan deze kinderen zo veel als mogelijk gericht is op acceptatie of hanteerbaarheid van de problematiek door het gehele gezinssysteem.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
126		Wij ondersteunen dan ook de wens van de gemeente om te ontschotten tussen diverse wettelijke domeinen. Wij zien nu vaak dat de 18-/18+ problematiek – juist als gevolg van die verschillende wettelijke regimes – leidt tot onwenselijke onderbreking of verschraling van zorg en behandeling. Niet iedere 18-jarige kan direct voor zichzelf zorgen zodra de 18e verjaardag is gevierd.	Wij herkennen dit probleem bij veel verschillende doelgroepen. We zien ook dat er op dit moment al veel acties op worden genomen om hier al ruim voor de 18^{e} verjaardag op te anticiperen. Dit willen wij verder vorm gaan geven. Wij zien hier zowel voor de gemeente als voor de jeugdhulpaanbieders een taak in.	De reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in de tekst.
127		Wij vinden het om die reden van groot belang dat in de	Wij vinden het belangrijk dat de expertise	De reactie heeft niet geleid

		JGT's affiniteit en expertise aanwezig blijft met (L)VB jongeren en de gezinnen waarin zij opgroeien. Datzelfde geldt voor jeugdigen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen en moeilijk verstaanbaar gedrag. Die affiniteit en expertise is nodig om tijdig de juiste hulp en ondersteuning te organiseren. En dat te blijven doen als jongeren 18 worden.	binnen de nieuwe gemeentelijke toegang aansluit op de lokale behoefte van de gemeente. Hier valt de expertise op het gebied van (L)VB ook onder.	tot aanpassingen in de tekst.